

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Здобувач ступеня доктора філософії ОЛЕКСУНЬ НАДІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА, 1999 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2021 році Державний університет «Житомирська політехніка» за спеціальністю «Економіка», працює асистентом кафедри національної безпеки та правоохоронної діяльності в Державному університеті «Житомирська політехніка», виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)».

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомира, №193/од від 08.06.2026 р. у складі:

Голови разової спеціалізованої ради – Ірини АБРАМОВОЇ, доктора економічних наук, доцента, доцента кафедри міжнародних відносин, економіки та політології Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Рецензентів – Юрія ШПАКА, доктора наук з державного управління, доцента, професора кафедри права, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир; Ольги ДЖИГОРИ, доктора економічних наук, доцента, доцента кафедри національної безпеки та правоохоронної діяльності Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Офіційних опонентів – Наталії РЕЗНІКОВОЇ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України, м. Київ. Юлії ЛУЦИК, кандидата економічних наук, доцента, начальника кафедри економіки та фінансового забезпечення, інституту логістики та підтримки військ (сил) Національного університету оборони України, м. Київ;

На засіданні 14 липня 2026 року рада прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 25 «**Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону**» ОЛЕКСУНЬ Надії Олександрівни на

підставі публічного захисту дисертації «Продовольча безпека України в контексті гібридних загроз та економічної стійкості» за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)».

Дисертацію виконано у Державному університеті «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Науковий керівник – Дмитрій ГРИЦИШЕН, доктор економічних наук, доктор наук з державного управління, професор, перший проректор Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який спрямований на обґрунтування теоретико-методичних положень і науково-практичних рекомендацій щодо формування та функціонування фінансово-економічного механізму воєнної підтримки України в умовах довготривалих безпекових викликів. Дисертація виконана державною мовою.

Здобувачка має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 1 стаття у міжнародному науковому виданні; 3 статті у наукових фахових виданнях України категорії Б; 5 праць, які засвідчують апробацію результатів дослідження на наукових і науково-практичних конференціях.

1. Petrukha N., Oleksun N., Petrukha S., Nianko V., Kolomiets Y. Global Shifts and National Resilience: Rethinking Economic and Food Security Strategies. *Grassroots Journal of Natural Resources*. 8(2). 2025. P. 424-447. DOI: <https://doi.org/10.33002/nr2581.6853.080220>

2. Олексунь Н.О. Бібліометричний аналіз наукових досліджень з питань продовольчої безпеки держави. *Society and Security*. Серія: Управління національною безпекою. 2024. Вип. 5. С. 66-74. DOI: [https://doi.org/10.26642/sas-2024-5\(5\)-66-74](https://doi.org/10.26642/sas-2024-5(5)-66-74)

3. Олексунь Н. О. Еволюція понятійно-категоріального апарату продовольчої безпеки. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*: зб. наук. пр. 2024. Вип. 2(166). С. 21-25. URL: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2024-2-3>

4. Олексунь Н.О. Основні тенденції світової продовольчої безпеки: наслідки російської агресії. *Наука і оборона*. 2024. Вип.1. С. 27-30. URL: <https://doi.org/10.33099/2618-1614-2024-24-1-27-30>

5. Олексунь Н.О. Сучасні виклики національної безпеки: роль технологій, геополітичні фактори та стратегії міжнародного співробітництва. *Національна*

безпека: загрози та виклики : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 квітня – 12 травня 2024 року. 2024. С. 147-150.

6. Олексунь Н.О., Круглій М.С. Продовольча безпека держави як складова національної безпеки: сучасні підходи до її оцінки. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 15 березня 2024 року). У двох частинах. Частина I. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/13884>

7. Олексунь Н.О. Соціальний аспект продовольчої безпеки: доступ до харчових ресурсів в умовах воєнного стану. Тези всеукраїнської науково-практичної конференції «Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття», 7-8 грудня 2023 року. Житомир: Житомирська політехніка, 2023. С. 280-284. URL: https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8358/%D0%A2%D0%95%D0%97%D0%98_%D0%9D%D0%91.pdf

8. Олексунь Н.О., Михальчук О.А. Проблеми національної та геополітичної безпеки ХХІ століття. Тези Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої Дню науки 15–19 травня 2023 року. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. С.535-536. Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/1-derzhava-khkhi-stolittya.pdf>

9. Олексунь Н.О. Продовольча безпека держави в умовах воєнного стану. International scientific-practical conference “Current issues of science, education and society: theory and practice”: conference proceedings (Aarhus, Denmark, October 20, 2023). Aarhus, Denmark: Scholarly Publisher ICSSH, 2023. P. 68-69.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. **АБРАМОВА Ірина Вячеславівна**, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин, економіки та політології Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України.

Без зауважень.

2. **РЕЗНІКОВА Наталія Володимирівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України.

Є зауваження, зокрема:

1. У дисертації обґрунтовано п'ять рівнів продовольчої безпеки — особи,

домогосподарства, регіону, держави та глобальний рівень. Водночас у подальших розділах ця структура недостатньо використовується як наскрізний аналітичний інструмент, особливо під час оцінювання стану продовольчої безпеки України та обґрунтування механізму її підвищення.

2. У роботі здійснено змістовний аналіз міжнародних і національних методик оцінювання продовольчої безпеки, зокрема GFSL, FIES, IPC, GHI, ND-GAIN. Разом із тим потребує конкретизації, які саме елементи цих методик можуть бути реально адаптовані до українських умов воєнного стану, обмеженості статистичних даних, регіональних диспропорцій та нерівного доступу населення до продовольства.

3. Дисертаційне дослідження охоплює широкий спектр загроз продовольчій безпеці України, однак недостатньо розкрито проблему кадрового забезпечення аграрного сектору в умовах війни. Зокрема, доцільно було б ширше висвітлити дефіцит кваліфікованих працівників, вплив мобілізації та міграції, зростання навантаження на жінок у сільському господарстві, а також потребу в перекваліфікації кадрів і залученні ветеранів до аграрної праці.

4. Позитивної оцінки заслуговує аналіз міжнародного досвіду забезпечення продовольчої безпеки, однак дискусійним є добір окремих країн для порівняльного аналізу. Зокрема, досвід Ємену, Сирії, Судану та Південного Судану не завжди може бути прямо адаптований до українських умов через відмінності в рівні доходів, інституційній спроможності, аграрному потенціалі та характері залежності від гуманітарної допомоги.

5. Запропонований механізм підвищення рівня продовольчої безпеки держави враховує соціальну орієнтованість і підтримку вразливих груп населення. Водночас потребує деталізації інституційний канал, через який така підтримка може надходити безпосередньо до громадян у формі продовольства, а не лише через грошові виплати, дотації виробникам чи міжнародну гуманітарну допомогу.

3. ЛУЦИК Юлія Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, начальник кафедри економіки та фінансового забезпечення, інституту логістики та підтримки військ (сил) Національного університету оборони України Міністерства освіти і науки України.

Є зауваження, зокрема:

1. У бібліометричному аналізі доцільно було б подати порівняння українського та зарубіжного наукового дискурсу щодо продовольчої безпеки для

чіткішого відображення специфіки національного дослідницького поля.

2. Запропонований механізм підвищення рівня продовольчої безпеки потребує більшої деталізації в частині моніторингу та оцінювання результативності, зокрема визначення індикаторів, періодичності їх вимірювання, джерел даних і відповідальних суб'єктів.

3. Питання створення регіональних систем управління продовольчими резервами потребує уточнення щодо порядку їх формування, оновлення, фінансування, критеріїв розподілу між регіонами та відповідальних суб'єктів управління.

4. Доцільно ширше розкрити питання альтернативних логістичних маршрутів в умовах блокування морських шляхів, зокрема їх переваги, обмеження та ризики для стабільності продовольчого експорту.

4. ШПАК Юрій Валерійович, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри права, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України.

Є зауваження, зокрема:

1. Доцільно чіткіше обґрунтувати критерії відбору країн, досвід яких аналізується у роботі, зокрема з огляду на тип безпекових загроз, рівень інституційної спроможності, характер логістичних обмежень та можливість адаптації відповідних практик до українських умов.

2. Практичну спрямованість дослідження можна було б посилити шляхом ранжування загроз продовольчій безпеці України за рівнем імовірності, масштабом можливих наслідків та пріоритетністю державного реагування.

3. Потребує подальшої конкретизації питання координації дій між центральними органами виконавчої влади, регіональними військовими адміністраціями, органами місцевого самоврядування та міжнародними партнерами під час реалізації механізму підвищення рівня продовольчої безпеки в кризових умовах.

5. ДЖИГОРА Ольга Миколаївна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри національної безпеки та правоохоронної діяльності Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України.

Є зауваження, зокрема:

1. Доцільно конкретизувати, які саме механізми державної підтримки можуть бути найбільш ефективними для окремих вразливих груп населення: ВПО, пенсіонерів, мешканців прифронтових територій та домогосподарств, очолюваних жінками.

2. У частині аналізу сучасних підходів до оцінки рівня продовольчої безпеки варто було б подати узагальнюючу порівняльну таблицю переваг, недоліків і практичної придатності кожної методики для України в умовах воєнного стану.

3. Потребує уточнення питання мотивації приватного сектору до участі в механізмах державно-приватного партнерства у сфері продовольчої безпеки, особливо в умовах високих воєнних ризиків і нестабільності аграрного ринку.

Результати відкритого голосування:

«За» – п'ять членів ради.

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує ОЛЕКСУНЬ Надії Олександрівни ступінь доктора філософії з галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова разової
спеціалізованої
вченої ради**

Ірина АБРАМОВА

*Підпис Ірини Абрамової
Засвідчую:
Проректор з МПР
Іриною Абрамовою
Житомирської національної
Андрій Морозов*

